

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (NKOM)

v/ Kent Inge Guli Gutvik
Nygata 4
1607 Fredrikstad

firmapost@nkom.no
line.langnes@medietilsynet.no
post@medietilsynet.no

Innspill vedrørende fremtidig bruk av Riksblokk 2

I forbindelse med Medietilsynets og NKOMs pågående utredning rundt fremtidig bruk av Riksblokk 2 oversender vi disse innspill fra oss i Jæren Misjonsradio. Vi er en liten kristen lokalradio som har blitt drevet stort sett på dugnad i 34 år siden oppstarten i 1985. Driften finansieres gjennom gaveinntekter, lotteri, samt sponsing av noen av sendingene. Vi sender på FM, DAB og Internett (jradio.no). På FM deler vi konsesjon med Jærradioen (3073), mens vi på DAB sender på Riksblokk 2 (5439) og sender i dag 24/7 på DAB og Web.

For oss som en liten lokalradio med begrenset økonomisk kapasitet har den regionale utbyggingen av Riksblokk 2 her på Vestlandet vært eneste økonomisk forsvarlige måte til å få tilgang til DAB sendenett i tråd med Stortingets ambisjoner om digitalisering av radio. Når man observerer situasjonen i andre deler av landet hvor man langt på vei ennå ikke har lyktes, fremstår tilnærmingen med regionvis utbygging av Riksblokk 2 som en suksesshistorie, ikke minst med tanke på at sendenettet har blitt bygget ut uten støtte fra myndighetene.

Gradvis utbygging har gjort at anleggskonsesjonær har kunnet gjøre stegvise investeringer i flere sendere, samtidig som utbyggers «non-profit-» og likebehandlingsfilosofi har gjort sendenettet økonomisk oppnåelig og populært hos tilnærmet alle lokalradioaktører i området. Dette har vist seg å være en bærekraftig modell for DAB utbygging både for anleggs- og sendekonsesjonærer her på Vestlandet. Basert på dette fremstår en videre regionvis utbygging av Riksblokk 2 som en anbefalt tilnærming for resten av Norge, samtidig som mangfoldet blant lokalradioene kan opprettholdes.

Vi er kjent med at Lokalradioforbundet (som vi er medlem av) har bedt om en innskjerping av kriteriene for bruk av Riksblokk 2 ut fra en problematisering av om det er mulig å få til en lønnsom utbygging ut fra situasjonen i dag. Dette er vi sterkt uenige i, og opplever at Lokalradioforbundet taler de store kommersielle aktørenes sak fremfor mangfoldet av egen medlemsmasse. En vesentlig årsak til at man ikke har lyktes andre steder til tross for gunstige støtteordninger til utbygger, vil vi påpeke skyldes grådighet fra anleggskonsesjonærenes side. Sendeleien er ofte det doble eller mer enn på Riksblokk 2, noe som gjør at det på de fleste anlegg i lokalblokka i dag er kun en eller få aktører, dette til tross for betydelig støtte til utbygging i lokalblokka. Dette gjør at mindre lokalradioer ikke har mulighet til starte med DAB-

sendinger, noe som forklarer mye av motstanden og usikkerheten ift. slukking av FM-nettet. Denne situasjonen truer mangfoldet, i sterk kontrast til situasjonen i Riksblokk 2 her på Vestlandet som må sies å være en suksess i tråd med intensjonene fra myndighetenes side. I tillegg til en økonomisk bærekraftig sendeleie for både anleggskonsesjonær og leietakere, kan gradvis utbygging og regional tilnærming gjøre at innholdskonsesjonærer kan dekke et større område enn lokalblokkene.

Det blir påpekt at Riksblokk 2 skaper ny konkurranse overfor eksisterende anleggskonsesjonærer, noe som ikke er riktig da Riksblokk 2 ble tildelt før lokalblokkene. I stedet burde man tilrettelegge for utbyggingsprinsipper hvor innholdskonsesjonærer som ønsker dekning utover en lokalblokk kan benytte Riksblokk 2 fremfor lokalblokkene. På denne måten kan man ivareta interessen til både små og større aktører, samt ivareta en bedre utnyttelse av frekvensressursene.

Skal man lykkes med videre DAB-utbygging i Norge vil dette etter vårt syn forutsette følgende:

1. Videreføring av regional utbygging av Riksblokk 2 hvor dagens «non-profit» og likebehandlingsprinsipper av hver innholdskonsesjonær her på Vestlandet brukes som tildelingskriterier. Dette mener vi er den eneste måten som ivaretar interessene til både anleggs- og innholdskonsesjonærene og bidrar til å opprettholde mangfoldet av lokalradioer i landet
2. Utbyggings- og tildelingsprinsipper hvor innholdskonsesjonærer som ønsker dekning utover en lokalblokk benytter Riksblokk 2 fremfor lokalblokkene, som dermed kan frigis til mindre aktører med mindre dekningsambisjoner
3. Skal man videreføre sendinger på FM-nettet utover 2021 må dette skje enten kun i områder hvor det ennå ikke er bygget ut DAB sendenett som sikrer likebehandling i tråd med prinsippene over.

Nedenfor er vår konkrete tilbakemelding på punktene som etterlyses i utlysningsteksten:

1. Hvilke tjenester bør frekvensblokkene benyttes til fremover?
 - Som argumentert for i det ovenstående bør Riksblokk2 også i fremtiden benyttes til radio, da utbygging- og bruk her på Vestlandet har vært meget vellykket. Teknisk er den i realiteten mindre egnet til annet pga en og samme frekvens i hele landet utenom Finnmark.
2. Bør det gjelde særskilte vilkår, og i såfall hvilke, for at ressursen i størst mulig grad skal bli benyttet?
 - Etter vårt syn bør tildelingen skje ved en høring som sikrer at radioene i de aktuelle områdene selv blir hørt. En utbygger må søke samarbeid med radioene i et området på forhånd, slik at radioene får klarhet i hva DAB-tilbudet vil

innebære både i forhold til utbygging, tidsaspekter, dekning, leiepris og eventuelle tekniske tjenester og samarbeid.

- Etter at en søknad er kommet inn, skal radioene få mulighet til å gi tilbakemeldinger til NKOM/MT. Er det da flertall for DAB-prosjektet blant radioene i et område skal konsesjonen tildeles. Dette sikrer forutsigbarhet for radioene, samt demokratiske prosesser rundt tildelingene som er til det beste for alle parter.
3. Dersom frekvensblokka skal benyttes til digital radio: - hva er fordelene/ulempene med å dele opp Riksblokk 2 til evt. lokale nett/storbynett?
 - Som beskrevet ovenfor gir Riksblokk 2 muligheten for at langt flere radioer kan delta i DAB-prosjektet. Når utbyggingen skjer som her på Vestlandet hvor man går sammen i «spleiselag» etter «non-profit» prinsipper, kan det i langt større grad bygges ut i distriktene ved at de store aktørene da blir med på å dekke kostnadene til de ressursvake radioene.
 4. Hvilken tildelingsform bør benyttes dersom det foreligger konkurranse om ressursen?
 - Som besvart i punkt 2 over bør prinsippet være at flertallet av radioene i aktuelt område bestemmer. Dette gjør at utbyggerne må konkurrere om å tilby det beste tilbudet, noe som vil gavne både radioene og mangfoldet, og er i samsvar med mediepolitiske mål.
 5. Er det mediemangfoldsmål og evt andre kulturpolitiske hensyn som bør vektlegges ved vurderingen av framtidig bruk av denne ressursen?
 - Ja, helt klart! DAB utbyggingen i Norge trues i dag av at man i altfor stor grad har latt aktører som er ute etter profitt å bygge ut sendenett og deretter priset ut de mindre ressursvake radioene. Det blir hevdet at DAB-utbyggingen ikke har lyktes pga. teknisk kompleksitet og høye kostnader, noe som etter vår oppfatning ikke er riktig. Den vellykkede utbyggingen av Riksblokk 2 her på Vestlandet etter en «non-profit» samarbeidsmodell viser at dette er fullt mulig. Overordnet formål må være i tråd med Stortingets målsetning om mediemangfold ved at det tilrettelegges for flest mulig radioer, både store og små, kan samarbeide om best mulig dekning og lavest mulig kostnader for alle!

Med vennlig hilsen

Lars Egil Obrestad (sign.)
Styreleder